

FJERNING AV KRÅKEBOLLER FOR Å RESTAURERE TARESKOGEN I NORGE

Både økologisk og sosioøkonomisk er tareskogen blant de viktigste habitatene i Norge og verden.

Store deler av tareskogen langs Norskekysten har blitt erstattet med kråkebolleørken. Tarens tilbakevekst, ved å fjerne kråkeboller, kan gi Norge en unik måte å løse sentrale klima- og miljøutfordringer samtidig som det kan skape et økonomisk verdifullt fiskeri.

Tareskogen er et meget viktig og artsrikt habitat som gir mat, næringsstoffer og ly for en rekke organismer. Tareskogen huser rundt **300 ulike arter**, som for eksempel ungfisk, krabbe og sjøanemoner.

Tidlig på 1970-tallet var fiskere de første som merket seg nedgangen i områder med tareskog. Dette ble ytterligere dokumentert av forskere tidlig på 1980-tallet og viste seg å være forårsaket av den grønne kråkebollen (*Strongylocentrotus droebachiensis*).

Dette har ført til at all tareskog nedenfor tidevannssonen samt de organismene som lever der har forsvunnet langs hele kysten av Midt-Norge til Russland. I dag finnes bare enkelte restpopulasjoner av tare i områder som er for strøm- og bølgeutsatt til at kråkebollene klarer å oppholde seg der.

Forskere, fiskeindustrien og lokalsamfunnet samarbeider nå for å utarbeide ulike høstingsstrategier på kråkebolle for å gjenopprette tareskogen i Norge.

 8400 km²
av kråkebolleørken dannet på 70-tallet

 84 millioner tonn
tare er nedbeitet

 >30 kråkeboller per m²

 84 000 tonn per år
i tap stor fisk

 \$16.7 millioner / km²
Verdien av Laminaria tare i Atlanterhavet

VISSTE DU AT...

Det totale området med tareskog langs Norskekysten er estimert til å være omtrent **7400 km²**. Dette er et område som er nesten **4 ganger større enn Norges befolkede tettsteder på land**. Det høres kanskje ut som et stort område, men det er faktisk mindre enn 50 % av den opprinnelige tareskogen vi hadde i Norge på 1960-tallet.

Kråkebollerogn (gonadene) er en delikatesse i det tradisjonelle sjømatmarkedet i mange land rundt om i verden.

I dag lagrer tareskogen i Norge omtrent 18 millioner tonn CO₂. Hvis tareskogen vokser tilbake i de nedbeitede områdene langs kysten vil den kunne lagre omtrent 30 millioner tonn CO₂. Dette tilsvarer det gjennomsnittlige årlige CO₂ utslippet fra rundt 6,5 millioner biler.

Avrevne biter av tare som driver med havstrømmene kan også tilføre nytt organisk materiale og næring til nærliggende dyphavsøkosystemer.

Du kan lage mange gode matretter med kråkebollerogn, server gjerne med pasta, sushi og omeletter! Smaken blir noen ganger beskrevet som «salt melon». For å smake på rogn kan du dele en kråkebolle forsiktig i to og er du heldig er den fylt med rogn. I Norge er høsten og vinteren de beste sesongene for kråkebollerogn.

HVA KAN DU GJØRE?

I 2019 ble Tarevoktere etablert i Tromsø. Organisasjonen er ledet av studentenes undervannsklubb (SUT) og frivillige forskere ved NIVA og har som mål å organisere og utføre aksjoner for å fjerne kråkeboller slik at tareskogen kan vokse tilbake.

<https://www.tarevoktere.org/>

Hvis du ikke bor i Tromsø kan du ta kontakt med ditt lokale forskningsinstitutt for å se om lignende tiltak foregår i ditt område.

Vil du vite mer?

Last ned hele rapporten fra:

<https://niva.no/en/reports/restoring-norways-underwater-forests>

<https://seaforester.org/#project-norway>

Samarbeidende institusjoner

